

Potkrepljenje - Nagrađivanje

- Nagrađivanje i samonagrađivanje povećavaju vjerojatnost ponovnog javljanja željenog ponašanja - održavanje
- Izraditi listu samonagrađivanja u suradnji s djetetom
- Krenuti od malih ciljeva i postepeno povećavati ciljeva
- Prekrični prema ciljevima ili postignuću → kognitivna restrukturacija

Nagrade - potkrepljivanje

Subjektivna percepcija i iskustvo

- Osobe, stvari, aktivnosti, mjesta
- Dijete treba odabrati svoje nagrade
- Dostupne i mogu se realizirati

Važno:

- 3-5 aktivnosti ili ciljeva
- Ne postavljati prevelike ciljeve koje dijete ne može ostvariti – podijeliti u manje korake

PLAN AKTIVNOSTI

(IME DJETETA): _____
 (TJEDAN): _____

AKTIVNOSTI:

	P	U	S	Č	P
_____	○	○	○	○	○
_____	○	○	○	○	○
_____	○	○	○	○	○
_____	○	○	○	○	○
_____	○	○	○	○	○
_____	○	○	○	○	○

TJEDNA NAGRADA: _____

MOGU I HOĆU!

TJEDNI ZADACI I NAGRADE

Zadaci	PON	UT	SRI	ČET	PET
_____					
_____					
_____					
_____					
_____					
Dnevna nagrada:	_____				
TJEDNA NAGRADA:	_____				

TJEDNI ZADACI I NAGRADE

Ovaj tjedan ću...

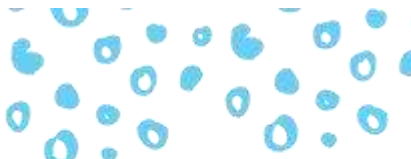

	P	U	S	Č	P	S	N
_____	○	○	○	○	○	○	○
_____	○	○	○	○	○	○	○
_____	○	○	○	○	○	○	○
_____	○	○	○	○	○	○	○

Dnevna nagrada _____

Velika nagrada za ovaj tjedan je _____

TJEDNI ZADACI I NAGRADE

	P	U	S	Č	P
_____					
_____					
_____					
_____					
DNEVNA NAGRADA	_____				
TJEDNA NAGRADA	_____				

Agresija u djece - kazne

- Primijeniti odmah
- Kazna primjenom (averzivno)
- Kazna uklanjenjem (pozitivno potkrepljenje)

1. Uskrata ugodnih aktivnosti i stvari

2. Isključenje (time out)

- Mlađa djeca 1 min/god djeteta
- Starija djeca: dva puta više minuta za kaznu od trajanja neprimjerenog ponašanja (npr: ako ispad bijesa djeteta traje 20 min, kazna bi trebala trajati oko 40 min)

3. Plaćanje globe – oduzimanje žetona (naljepnice, zvjezdice....)

Agresivno dijete - kognitivne intervencije
„Ljute“ ili „vruće“ misli

Agresivnost kod djece - Kognitivni deficiti i distorzije

Negativne interpretacije
neutralnih događaja i situacija

Misli- što i kako s njima?

Kako rad na mislima približiti djetetu?

- Prepoznati negativne misli
- Ispitati negativne misli
- Pronaći pozitivne i korisne misli
- Uvježbati korisne načine mišljenja

UHVATI JE

Koje ti misli prolaze kroz glavu u ovoj situaciji?
Što misliš o situaciji, sebi i drugima?

PROVJERI JE

Koji su dokazi da ova misao nije točna?

PROMIJENI JE

Koja je točnija i korisnija misao?

Što su misli? - Mlađa djeca

1. **igre/priče** - kroz lik iz igre, knjige, stripa, crtića, filma
2. **poticati dijete da nauči opažati svoje misli** - promatrati misli kao oblake na nebu ili balone od sapunice - mindfulness pristup

Što su misli?

- same se javljaju, bez naše volje
- o prošlosti, sadašnjosti, budućnosti
- o tebi...o drugima....o svijetu
- miješaju se u sve i imaju mišljenje o svemu – o tvojoj odjeći, o tome što jedeš, radiš ili trebaš učiniti, o tome što ti je teško ili zabavno, o tome što želiš raditi ili o svađi s prijateljem jučer....

Pozitivne...neutralne...negativne misli...

Misli su moćne....

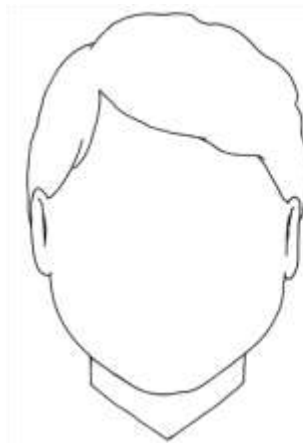
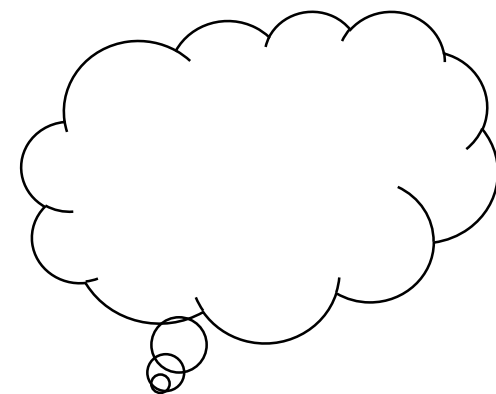
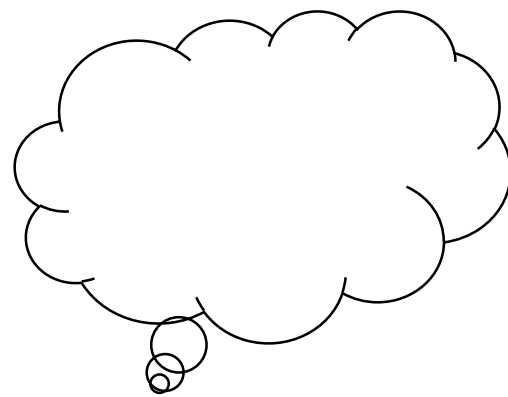
- mogu preuzeti kontrolu nad nama
- mogu nas odvesti gdje one žele

Misli su moćne....

- mogu se puno puta ponavljati
- zbog njihove snage i upornosti, često odmah povjerujemo u njih
- one postaju naša stvarnost
- stopljeni smo s našim mislima

Kad sam ljut, ove misli prolaze kroz moju glavu....

Samomotrenje / samoopažanje

- djecu se uči da sama opažaju svoja unutarnja stanja (misli) povezane s ljutnjom

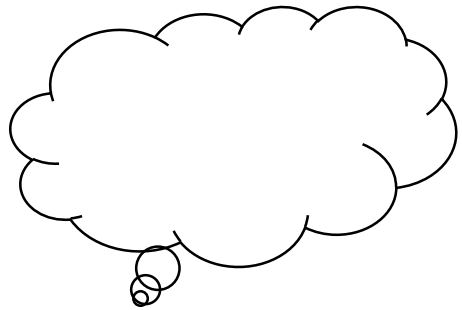
Djeca uče prepoznati:

- okolinske znakove i okidače - situacije koje izazivaju ljutnju
- misli koje potiču ljutnju i one koje smanjuju ljutnju
- fiziološke znakove ljutnje
- razlikovati intenzitet ljutnje (*situacije koje ih ljute na skali od 1 – 10 i opišu svoje znakove u tijelu i ponašanje - kipim, kuham..*) - to je važno da znaju prepoznati nižu razinu ljutnje
- različita ponašanja – verbalna i fizička

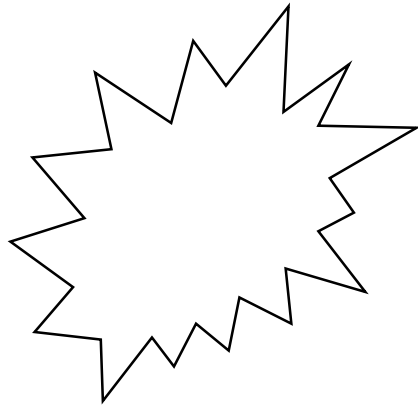
MOJ PROBLEM:		
MISLIM 	OSJEĆAM 	RADIM
		
MISLIM 	OSJEĆAM 	RADIM
		

Kad sam ljut...

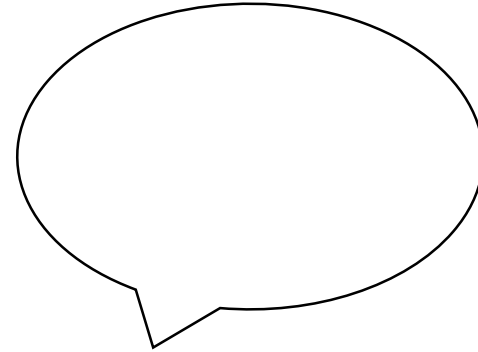
Mislim...

Osjećam...

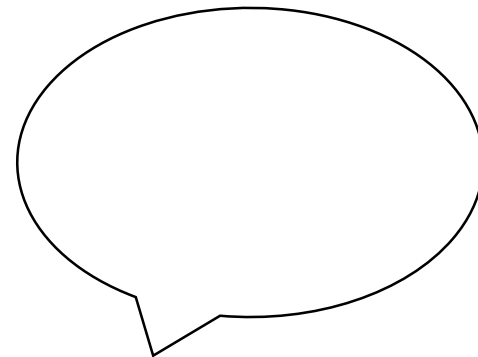
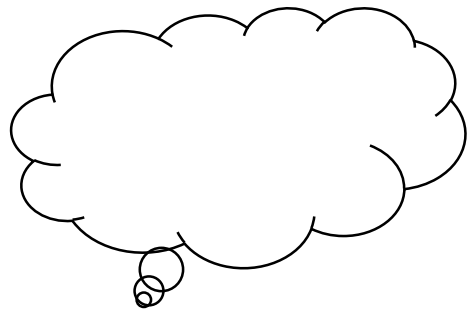
Kažem...

Radim...

Tijelo...

Samoopažanje - za stariju djecu

Datum i vrijeme	Situacija (Okidač) Što se desilo neposredno prije?	Misli – što ti je prolazilo kroz glavu?	Osjećaj i intenzitet 1 – 10	Promjene u tijelu – što si osjetio/la u svom tijelu?	Ponašanje – što si napravio u tom trenutku?	Posljedice – što je slijedilo nakon toga i kako si se osjećao/la?

Može li se na neki drugi način gledati na situaciju?

Ima li dokaza da je misao točna?

Jesu li to činjenice ili pretpostavke?

Kako netko drugi (____) vidi situaciju?

Je li misao korisna?

Ima li dokaza da misao nije točna?

“Detektivi misli”

Što bi ti u ovoj situaciji savjetovao nekom drugom?

Primijeti svoju negativnu misao

Pronađi točniju i korisniju ili misao!!!

Znanost ima zadnju riječ - Istražiti misli

Kao znanstvenik istraži svoje misli...

Je li ova misao potpuno točna?

Koji su dolazi za ovu misao?

Ima li dokaza protiv ove misli?

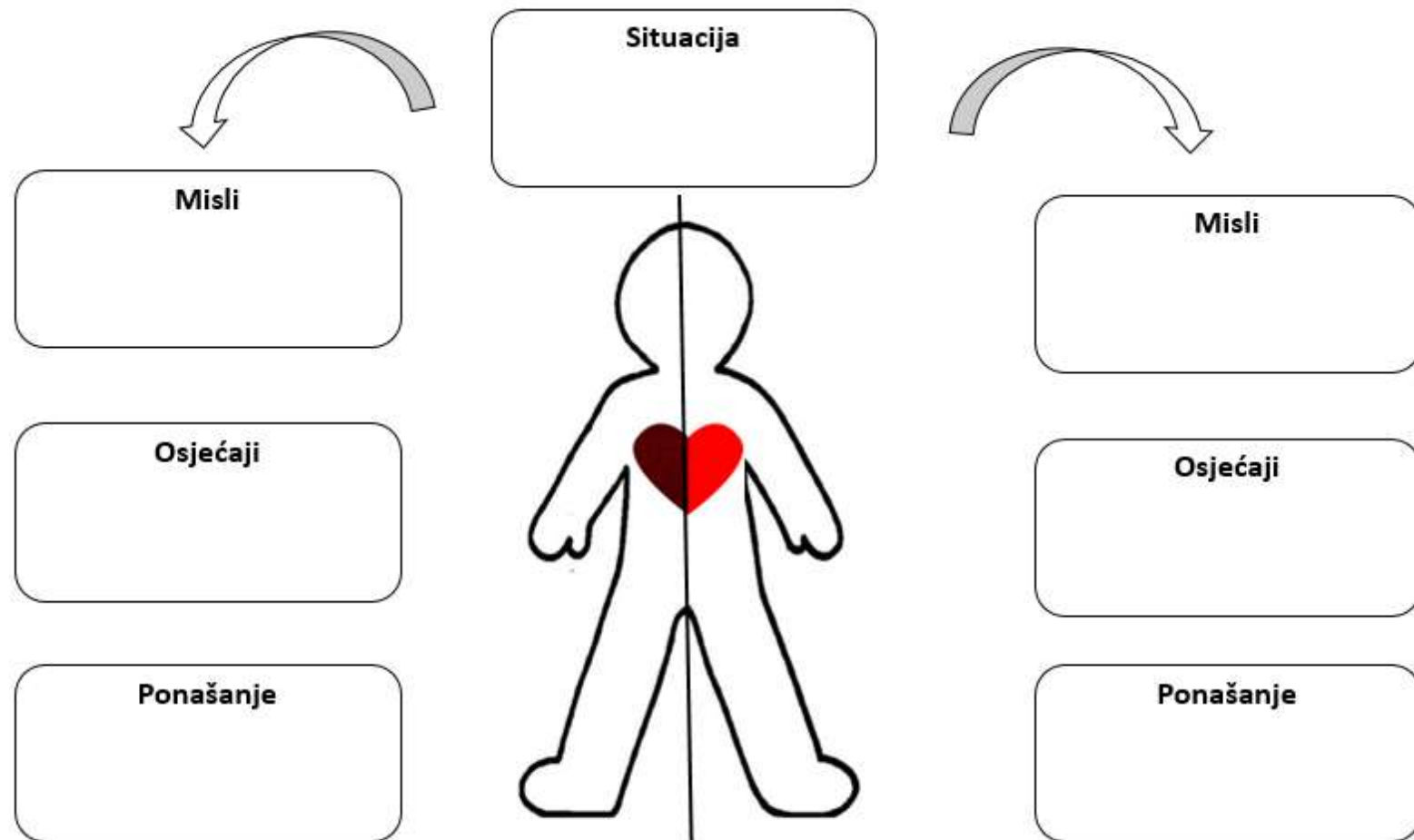

Uzimam li u obzir činjenice ili potpuno vjerujem u ovu misao?

Koja je realnija ili korisnija misao?

Druga perspektiva - kad bolje razmislim...

Primjer kognitivne restrukturacije - agresivno dijete

Situacija: Mlađa sestra (3 g.) pošara crtež djevojčici (5 g.)

Misli: "Namjerno je pošarala moj crtež"

Osjećaj: Ljutnja, bijes

Ponašanje: Djevojčica tuče mlađu sestru

T: Na što si pomislila kada je sestra pošarala tvoj crtež?

D: "Namjerno je pošarala moj crtež"

T: Je li sestra možda htjela nešto drugo, a ne namjerno ti pošarati crtež?

D: Ne znam.

T: Da li ti nekad oponašaš nekog starijeg, npr. mamu?

D: Nekad obučem mamine štikle i namažem usta kao mama.

T: Znači da ti nekad želiš biti kao mama. A što misliš sada, je li možda tvoja sestra htjela nešto drugo, a ne namjerno ti pošarati crtež?

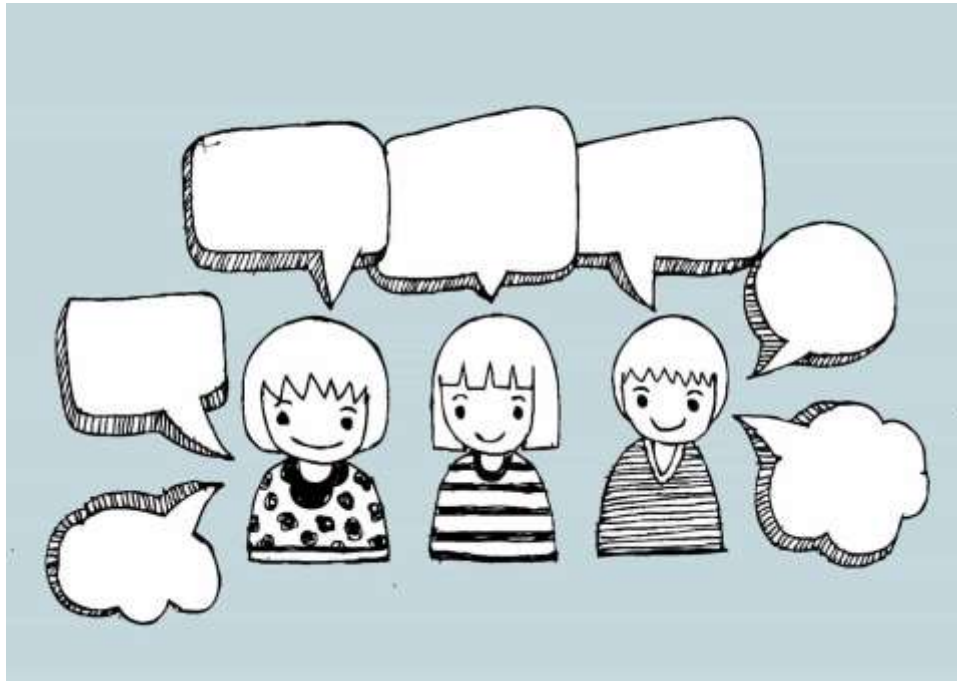
D: Hm.... Sestra je htjela oponašati mene dok crtam, a ne uništiti moj crtež..... Ali morala je uzeti drugi papir crta, a ne da crta na mom papiru.

T: Ona je još mala i želi naučiti od tebe. Možeš je učiti kako se lijepo crta kao što ti radiš (istaknuti prednost djeteta!)

Agresivno dijete - socijalne vještine i rješavanje problema

Trening socijalnih vještina

- Uspostavljanje odnosa
- Održavanje odnosa i prijateljstava
- Komunikacija
- Asertivnost
- Nošenje s bullyingom

Bihevioralne i kognitivne tehnike

Kroz igranje uloga ili grupni tretman

Dobri prijatelji/Junaci....

Slušaju druge

Poštuju druge

Pristojne riječi

**Dignu ruku kada
žele nešto reći**

Nježni dodiri

**Pospremaju
stvari i igračke**

**Dijele igračke i
stvari**

**Igraju se prema
pravilima**

Pomažu drugima

Socijalne vještine - zauzimanja socijalne perspektive

- Agresivna djeca imaju egocentričnu i iskrivljenu percepciju socijalnih situacija → teškoće u socijalnim odnosima

CILJ:

- točnije procijeniti tuđe misli i namjere (zauzimanje kognitivne perspektive)
- razumijevanje tuđih osjećaja i emocionalnih stanja (zauzimanje afektivne perspektive)

„Ako želiš stati u tuđe cipele,
prvo moraš odvezati svoje.“

„Što vidiš na slici?“

